

คำถามเรื่องการหย่าร้าง

มธ 19:1-12

¹เมื่อพระเยซูเจ้าตรัสเรื่องนี้จบแล้ว จึงเสด็จออกจากแคว้นกาลิลีเข้าไปในแคว้นยูเดีย อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดน ²ประชาชนจำนวนมากติดตามพระองค์ พระองค์ทรงรักษา ผู้ป่วยที่นั่น ³ชาวฟาริสีบางคนเข้ามาเพื่อจับผิดพระองค์ ทูลถามว่า “เป็นการถูกต้องหรือไม่ ที่ชายจะหย่าร้างกับภรรยาเนื่องด้วยเหตุใดก็ตาม” ⁴พระองค์ทรงตอบว่า “ท่านไม่ได้อ่านพระคัมภีร์หรือว่าเมื่อแรกนั้นพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้เป็นชายและหญิง ⁵และตรัสว่า ดั่งนี้ ชายจะละบิตามารดาไปสนิทอยู่กับภรรยาของตนและชายหญิงจะเป็นเนื้อเดียวกัน ⁶ดั่งนี้ เขาจึงไม่เป็นสองอีกต่อไป แต่เป็นเนื้อเดียวกัน ฉะนั้น สิ่งที่พระเจ้าทรงรวมกันไว้ มนุษย์อย่าได้แยกเลย” ⁷ชาวฟาริสีจึงทูลถามว่า “แล้วทำไมโมเสสจึงสั่งให้ชายทำหนังสือหย่าร้างแล้วหย่าร้างได้เล่า” ⁸พระองค์ตรัสว่า “เพราะใจคือหยาบกระด้างของท่านโมเสสจึงยอมอนุญาตให้หย่าร้างได้ แต่เมื่อแรกเริ่มนั้น หากเป็นเช่นนั้นไม่ ⁹เราบอกท่านทั้งหลายว่า ผู้ใดหย่าร้างภรรยาและแต่งงานกับอีกคนหนึ่ง เขาก็ทำผิดประเวณี เว้นแต่ในกรณีแต่งงานไม่ถูกต้อง”

¹⁰บรรดาศิษย์ทูลพระองค์ว่า “ถ้าสภาพของสามีกับภรรยาเป็นเช่นนี้ ก็ไม่ควรจะแต่งงานเลย” ¹¹พระองค์ตรัสว่า “ไม่ใช่ทุกคนเข้าใจคำสอนนี้ คนที่เข้าใจคือคนที่พระเจ้าประทานให้ ¹²เพราะว่า บางคนเป็นคนที่ตั้งแต่องค์มารดา บางคนถูกมนุษย์ทำให้เป็นขันธ์ และบางคนทำตนเป็นขันธ์เพราะเห็นแก่อาณาจักรสวรรค์ผู้ที่เข้าใจได้ ก็จงเข้าใจเถิด”

*****

สถานการณ์ในสมัยพระเยซูเจ้า

การแต่งงานของชาวยิวถือเป็นหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์ ผู้ใดอายุ 20 ปีแล้วยังไม่แต่งงาน ถือว่าขัดคำสั่งของพระเจ้าที่ว่า “จงมีลูกมาก และทวีจำนวนขึ้นจนเต็มแผ่นดิน” (ปฐม 1:28)

ในทางทฤษฎี อุดมการณ์เกี่ยวกับการแต่งงานของชาวยิวถือว่าสุดยอดเพราะให้น้ำหนักขั้นสูงสุดกับความบริสุทธิ์ พระวาจาที่ว่า “เราเกลียดการหย่าร้าง” (มลค 2:16) ดังก้องอยู่ในโสตประสาทของพวกเขาเสมอ พวกเขาเข้าใจว่าพระเจ้าทรงอดทนต่อบาปได้ทุกชนิดยกเว้นบาปที่ผิดต่อความบริสุทธิ์ เพราะฉะนั้นพวกเขาจึงต้องพร้อมจะพลีชีพดีกว่ายอมล่วงประเวณี นับถือพระเท็จเทียม หรือกระทำฆาตกรรม

แต่ในทางปฏิบัติ ผู้หญิงมีสถานภาพไม่ต่างจากสิ่งของหรือสมบัติของสามี สามีอาจอ้างเหตุผลใด ๆ ก็ได้เพื่อหย่าร้างภรรยาของตนไม่ว่านางจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ขอเพียงให้คืนสินเดิม (ทรัพย์สินที่ฝ่ายหญิงนำมาเมื่อสมรส) แก่ฝ่ายหญิง เว้นแต่ฝ่ายหญิงทำผิดศีลธรรมชัดเจนก็ไม่ต้องคืนสินเดิม ส่วนภรรยาอาจอ้างเหตุผลเพื่อขอสามีหย่าได้เพียง 2-3 ข้อเท่านั้น เช่น สามี

เป็นโรคเรื้อน สามีประกอบอาชีพนารังเกียจ (เป็นคนฟอกหนัง) สามีบังคับให้ออกจากแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากสามีก่อนเสมอ

ในอดีต โมเสสตรากฏหมายเกี่ยวกับการหย่าร้างไว้ว่า “ชายใดแต่งงานกับหญิงคนหนึ่ง และมีเพศสัมพันธ์กับนางแล้ว แต่ต่อมาไม่พอใจที่จะอยู่กับนางเพราะพบว่านางมีข้อบกพร่องน่าละอาย เขาจะต้องเขียนหนังสือหย่าให้นาง แล้วให้นางไปจากบ้าน” (ฉธบ 24:1) ปัญหาโลกแตกคือ ข้อบกพร่องน่าละอาย นั้นหมายถึงอะไร

รับบีชัมมัย (Shammai) และศิษย์ตีความแบบเคร่งครัดว่า สิ่งที่น่าละอายหมายถึงการมีชู้เท่านั้น ส่วนรับบีฮิลเลล (Hillel) และศิษย์ตีความแบบหลวม ๆ แคภรรยาทำอาหารเสียเพียงจานเดียว พุดกับคนแปลกหน้า พุดร้ายถึงพ่อแม่สามี หรือชอบมีปากเสียงกับสามีจนคนข้างบ้านได้ยิน ก็ถือว่าน่าละอายและหย่าได้แล้ว และที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือรับบีอาคิบา (Akiba) ซึ่งเป็นศิษย์ของฮิลเลล เน้นที่คำ “ไม่พอใจที่จะอยู่กับนาง” จึงสอนว่าสามีสามารถหย่าภรรยาของตนได้ ถ้าเห็นหญิงคนอื่นสวยกว่าและชอบมากกว่า

แน่นอนว่าคำสอนของฮิลเลลย่อมได้รับความนิยมมากกว่า และผลที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นก็คือการหย่าร้างกลายเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมยิว

แรกเริ่มหนังสือหย่าเขียนง่าย ๆ แคมีใจความว่า “นี่คือหนังสือหย่า เพื่อปลดปล่อยคุณให้เป็นอิสระ จะได้แต่งงานกับชายอื่นที่พึงพอใจ” ก็ใช้ได้แล้ว ต่อมามีการพัฒนาข้อความในหนังสือหย่าให้ละเอียดซับซ้อนขึ้น ในสมัยพระเยซูเจ้า หนังสือหย่าต้องให้รับบีเขียนแล้วส่งศาลอันประกอบด้วยรับบี 3 คนตัดสินก่อน แล้วจึงนำเสนอสภาชั้นเฮตรินเพื่อรับรอง แม้อูเหมือนจะมีขั้นตอนมาก กระนั้นก็ตามกระบวนการหย่ายังถือว่าง่ายที่สุด และขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของชายแต่เพียงฝ่ายเดียว

จึงไม่แปลกที่ผู้หญิงไม่อยากแต่งงานเพราะมองไม่เห็นความมั่นคงในชีวิตครอบครัวเลย!

คำสอนของพระเยซูเจ้า

จากพระวรสารตอนนี้ พระเยซูเจ้าทรงให้หลักการไว้ 2 ประการด้วยกัน

หลักการแรก “สามีภรรยาเป็นเนื้อเดียวกัน”

พวกฟาริสีหวังจับผิดพระเยซูเจ้าด้วยการตั้งพระองค์เข้ามาในวังวนของปัญหาโลกแตกทั้งในสมัยของพระองค์และในสมัยนี้ นั่นคือ “สามีจะหย่ากับภรรยาของตนได้หรือไม่”

ถ้าพระองค์ตอบว่า “ได้” ก็เท่ากับพระองค์ลั่นน้ำลายตนเอง เพราะพระองค์เคยตรัสไว้ก่อนหน้านี้ว่า “มีคำกล่าวไว้ว่า ผู้ใดจะหย่ากับภรรยา ก็จงทำหนังสือหย่ามอบให้นาง แต่เรากล่าวแก้ท่านทั้งหลายว่า ผู้ใดที่หย่ากับภรรยา ยกเว้นกรณีแต่งงานไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็เท่ากับว่าทำให้นางล่วงประเวณี และผู้ใดที่แต่งกับหญิงที่ได้หย่าร้าง ก็ล่วงประเวณีด้วย” (มธ 5:31-32)

แต่ถ้าพระองค์ตอบว่า “ไม่ได้” ก็ต้องชนกับกฎหมายของโมเสส กลายเป็นว่าพระองค์โดนข้อหาพยายามลบล้างธรรมเนียมปฏิบัติของพระเจ้าอีกกระทงหนึ่ง

ทางออกของพระเยซูเจ้าคือทรงอ้างหนังสือปฐมกาลบทที่ 1 ข้อ 27 “พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้เป็นชายและหญิง” และบทที่ 2 ข้อ 24 “ชายจะละบิดามารดาของตนไปผูกพันกับภรรยา และทั้งสองจะเป็นเนื้อเดียวกัน” เพื่อยืนยันหลักการว่า ตั้งแต่สร้างโลก มีเพียงชายหนึ่งหญิงเดียว การหย่าร้างหรือแต่งงานใหม่จึงไม่ใช่เพียงสิ่งที่ผิด แต่เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ด้วยประการทั้งปวงเพราะไม่มีชายอื่นหรือหญิงอื่นให้แต่งงานใหม่ เพราะฉะนั้น ธรรมชาติของการแต่งงานคือความมั่นคงถาวร และความผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกันชนิดไม่มีทางที่จะแยกหรือทำลายลงได้

นอกจากนั้นพระองค์ยังชี้ให้เห็นอีกว่า โมเสสไม่ได้ “สั่งให้หย่า” แต่ “ยอมให้” ทำหนังสือหย่าร้างกันได้ก็เพราะ “ใจดีอภิศ่างของชาวยิว” ซึ่งอาจอธิบายเหตุผลได้ 2 ประการคือ

1. ชาวยิวประพฤติดุศีลธรรม สำนอนทางเพศ จึงเรียกร้องโมเสสให้อนุญาตให้หย่าร้างได้
2. โมเสสต้องการควบคุมสถานการณ์ไม่ให้เสื่อมทรามลงไปมากกว่านี้ จึงยอมออกกฎให้หย่าร้างได้ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการออกกฎหมายเพื่อทำให้การหย่าร้างมีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น ยากขึ้น และเป็นไปไม่ได้ในที่สุด

ไม่ว่าโมเสสจะยินยอมด้วยเหตุผลประการใดก็ตาม สิ่งที่ชัดเจนที่สุดก็คือพระเยซูเจ้าทรงถือว่าโมเสสอนุญาตให้หย่าร้างได้ภายใต้สถานการณ์เฉพาะเจาะจงเท่านั้น หาได้เป็นกฎหมายที่มุ่งหวังให้ดำรงอยู่ตลอดไปแต่ประการใดไม่

แก่นแท้ของพระวรสารตอนนี้จึงอยู่ที่พระเยซูเจ้าทรงยืนยันกรานว่า ความเสื่อมศีลธรรมทางเพศในยุคของพระองค์จำเป็นต้องได้รับการเยียวยา ใครที่คิดแต่งงานเพียงเพราะหวังความสุขทางเพศ ให้คิดใหม่ คือให้คิดถึงความรักดีชอบและความเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งทางกายและใจด้วย

ข้อความที่มัทธิวเพิ่มเข้ามาภายหลัง

ปัญหาที่ต้องอธิบายอีกประเด็นหนึ่งคือ ทำไมในมาระโกและลูกา พระเยซูเจ้าทรงห้ามหย่าร้างหรือแต่งงานใหม่โดยเด็ดขาด แต่ในมัทธิวบทที่ 19 ข้อ 9 พระองค์ห้ามขาดการแต่งงานใหม่ แต่ดูเหมือนทรงอนุญาตให้หย่าร้างได้หากแต่งงานไม่ถูกต้อง

“เราบอกท่านทั้งหลายว่า ผู้ใดหย่าร้างภรรยาและแต่งงานกับอีกคนหนึ่ง เขาก็ทำผิดประเวณี เว้นแต่ในกรณีแต่งงานไม่ถูกต้อง” (มธ 19:9)

ในมาระโก พระองค์ตรัสว่า “ผู้ใดหย่าร้างภรรยา และแต่งงานกับอีกคนหนึ่ง ก็ทำผิดประเวณีต่อภรรยาคนเดิม และถ้าหญิงคนหนึ่งหย่ากับสามีไปแต่งงานกับอีกคนหนึ่ง ก็ทำผิดประเวณีเช่นเดียวกัน” (มก 10:11-12)

เช่นเดียวกับมาระโก ลูกาบันทึกว่า “ทุกคนที่หย่าร้างภรรยาและแต่งงานใหม่ก็ทำผิดประเวณี และผู้ที่แต่งงานกับหญิงที่หย่าร้างแล้วก็ทำผิดประเวณีด้วย” (ลก 16:18)

เป็นที่แน่ชัดว่าต้นฉบับของผู้เขียนพระวรสารทั้ง 3 ท่านถูกต้อง เมื่อเป็นเช่นนี้เราจึงพออธิบายได้ว่า มาระโกและลูกาตอกย้ำหลักการอันสูงส่งของการแต่งงานซึ่งมีอาดัมและเอวาเป็นแบบอย่าง ส่วนมัทธิวเพิ่มข้อยกเว้น “เว้นแต่ในกรณีแต่งงานไม่ถูกต้อง” ซึ่งที่ถูกต้องกว่าคือ “เว้น

แต่ในกรณีมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดกฎหมาย” เข้ามาภายหลังเพียงเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายของ ชาวียซึ่งบังคับให้หย่าใน 2 กรณีด้วยกันคือภรรยาไม่เชื่อหรือเป็นหมั้นเท่านั้น

นอกจากนี้ มัทธียังชี้ให้เห็นว่า ความไม่เชื่อสัตย์อันเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิด กฎหมาย (เช่น มีชู้ มีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน กับวงศาคณาญาติ กับสัตว์ ฯลฯ) ล้วน แล้วแต่ทำให้ความผูกพันอันเกิดจากการแต่งงานสิ้นสุดลง ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตามความไม่เชื่อสัตย์ ได้ทำลายความเป็นหนึ่งเดียวไปแล้ว การหย่าเป็นเพียงการยืนยันข้อเท็จจริงนี้เท่านั้น

หลักการที่สองคือ “เฉพาะคนที่พระเจ้าประทานให้ จึงจะรับหลักการของพระองค์ ได้”

บรรดารับบีพูดถึงการแต่งงานที่ไม่ประสบความสำเร็จไว้ว่า

- “ผู้ที่มีภรรยาแล้ว จะไม่มีโอกาสเห็นพระบุตรเลย” (เพราะในโลกนี้เขาทนทุกข์ และใช้โทษบาปพอแล้ว)

- “ผู้ที่ถูกภรรยาบงการก็เหมือนตายทั้งเป็น”

- “ภรรยาเลวทำให้สามีเป็นโรคเรื้อน” ฯลฯ

พวกเขาจึงกำหนดให้เป็นหน้าที่ทางศาสนาที่จะต้องหย่าขาดจากภรรยาแล้ว

มธ 19:10-12 ช่วยยืนยันว่ามัทธียเพิ่มข้อยกเว้นเข้ามาภายหลัง สำหรับพระเยซูเจ้าแล้ว หลักการอันสูงส่งของการแต่งงานย่อมไม่มีข้อยกเว้น เพราะฉะนั้นบรรดาศิษย์ซึ่งเคยฟังพวก รับบีพูดถึงภรรยาเลวมาก่อน แล้วอยู่ ๆ พระองค์กลับสอนว่า “หย่าไม่ได้” พวกเขาจึงกลัวและบ่น ว่า “ถ้าสภาพของสามีกับภรรยาเป็นเช่นนี้ ก็ไม่ควรจะแต่งงานเลย”

คำตอบของพระเยซูเจ้ามี 2 ประเด็นคือ

1. “ไม่ใช่ทุกคนที่รับคำสอนนี้ได้ คนที่รับได้คือคนที่พระเจ้าประทานให้” พูดง่าย ๆ ก็คือ “เฉพาะคริสตชนเท่านั้นที่สามารถปฏิบัติตามคำสอนของคริสตชนได้” เพราะเขาจะ ได้รับทั้งความช่วยเหลือจากพระเยซูเจ้าและคำแนะนำจากพระจิตเจ้าอย่างต่อเนื่อง

อาศัยความช่วยเหลือของพระองค์ คู่บ่าวสาวผู้เป็นคริสตชนจึงสามารถพัฒนา ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เข้าใจกัน ให้อภัยกัน รวมถึงรู้จักคิดถึงความสุขของผู้อื่นก่อน คิดถึงตัวเองได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนจำเป็นสำหรับการแต่งงานที่ประสบความสำเร็จ

หากเรายอมรับว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นบุคคลผู้ประเสริฐที่สุด คำสอนของ พระองค์ดีที่สุดในแล้วหยุดอยู่เพียงเท่านี้ อย่างดีพระองค์ก็เป็นได้เพียงตัวอย่างที่ดีที่สุดและก็ ทรมาณใจเรามากที่สุดด้วย เพราะเราเห็นตัวอย่างดีแล้วแต่ทำตามไม่ได้

ต่อเมื่อเรามั่นใจว่าพระองค์ไม่ได้ “ตายแล้วตายเลย” แต่ทรงประทับอยู่กับเรา เพื่อคอยช่วยเหลือเราและประทับประคองเราอยู่เสมอ นั่นแหละ เราจึงจะปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของพระองค์ได้ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า “ปราศจากเรา ท่านทำอะไรไม่ได้เลย” (ยน 15:5)

2. “บางคนทำตนเป็นชนที่เพราะเห็นแก่อาณาจักรสวรรค์” พระเยซูเจ้าทรงแบ่ง ชนที่ออกเป็น 3 ประเภทคือ

ก) ชั้นที่ที่เกิดมาพร้อมกับความพิการหรือความบกพร่องจนไม่สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้

ข) ชั้นที่ที่เกิดจากการถูกต้อน เพื่อทำหน้าที่ในราชสำนัก

ค) ชั้นที่โดยสมัครใจ แต่ต้องไม่เข้าใจตามตัวอักษรแบบออริจิน (Origen) ซึ่งเคยต้อนตัวเองมาแล้ว

Clement of Alexandria อธิบายว่า ชั้นที่โดยสมัครใจที่แท้จริงคือ “ผู้ที่มีความสามารถทางเพศ แต่ไม่ยินดีกับความสุททวิทางเนื้อหนัง”

มีคำกล่าวว่า “คนที่เดินทางเร็วที่สุดคือคนที่เดินตามลำพัง” และข้อเท็จจริงก็คือ มีงานบางประเภทที่ไม่เหมาะจะนำครอบครัวไปด้วย และงานบางอย่างที่เราอยากทำ มีสถานที่บางแห่งที่เราอยากไป แต่คนรักของเราไม่เต็มใจจะทำหรือไม่เต็มใจจะไปกับเราด้วย

หากไม่มีคนสมัครใจเป็นชั้นที่เพื่อทำงานบางอย่างของพระเจ้า โลกเราจะเลวร้ายกว่านี้อีกสักเพียงใด ?

แนวทางเพื่อคงไว้ซึ่งหลักการของพระเจ้า

ชาวยิวเรียกการแต่งงานว่าคิวดูชิน (Kiddushin) ซึ่งหมายถึง “การทำให้ศักดิ์สิทธิ์” ปกติคำ kiddushin ใช้กับทุกสิ่งที่ถูกมอบถวายแด่พระเจ้าและกลายเป็นกรรมสิทธิ์เบ็ดเสร็จเด็ดขาดของพระองค์ ไม่มีมนุษย์คนใดจะเอาคืนมาได้

เมื่อใช้คำนี้กับการแต่งงานย่อมหมายความว่า สามีถูกมอบถวายแด่ภรรยา และภรรยาถูกมอบถวายแด่สามี ทั้งคู่กลายเป็นกรรมสิทธิ์เบ็ดเสร็จเด็ดขาดของกันและกัน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเอาคืนไม่ได้

สมดังคำของพระเจ้าที่ว่า “เขาจึงไม่เป็นสองอีกต่อไป แต่เป็นเนื้อเดียวกัน” และผลที่ตามมาจากคำสอนของพระองค์คือ

1. เพื่อจะเป็น “เนื้อเดียวกัน” ทั้งสามีและภรรยาต้องเป็น “หนึ่งเดียวกันทั้งครบ” หมายความว่าทั้งคู่ต้องพร้อมที่จะทำ “ทุกสิ่ง” ร่วมกัน ไม่ใช่เป็นหนึ่งเดียวกันเฉพาะเวลาที่มีกิจกรรมทางเพศเท่านั้น จริงอยู่เพศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการแต่งงาน แต่ก็เพียงส่วนหนึ่งของการแต่งงานเท่านั้น เพราะฉะนั้นผู้ที่แต่งงานเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของเนื้อหนัง ย่อมคาดเดาได้ว่าการแต่งงานของตนจะลงเอยเช่นใด

2. เพื่อ “เขาจะไม่เป็นสองอีกต่อไป” ทั้งสามีและภรรยาต้องเติมเต็มสิ่งที่แต่ละคนขาด และหล่อหลอมบุคลิกภาพของแต่ละคนเข้าด้วยกัน จนว่าทั้งคู่กลายเป็น “บุคคลเดียวกัน” ที่สมบูรณ์กว่าและมีความสุขมากกว่า ชนิดที่คนโสดจะไม่มีวันมีชีวิตเช่นนี้ได้

แต่สามีภรรยาบางคู่อยู่กันแบบฝ่ายหนึ่งเป็นข้างทำหน้าที่อีกฝ่ายเป็นข้างทำ หลังชนิดไม่มีปากไม่มีเสียง บางคู่ก็ตั้งป้อมเข้าหากัน อยู่กันอย่างตึงเครียด เก็บกด หรือบางคู่

เข้าตำรา “ที่แข็งเข้าไม่ว่า ที่เข้าเองอย่าไว้วาย” เรียกว่าพวกเขาอยู่บ้านเดียวกันแต่คนละครอบครัว หากปล่อยให้สถานการณ์เช่นนี้ดำรงอยู่ต่อไป พวกเขา ก็ “เป็นสองตลอดไป” นั่นแหละ

3. เวลาเราเริ่มมีนัดกับคนรัก เราจะพบกันในเวลาที่แตกต่างกันฝ่ายต่างดูดีที่สุดใน แต่งตัวดี ที่สุด สวยและหล่อที่สุด การเงินก็ยังไม่เป็นปัญหา แต่เมื่อแต่งงานแล้ว ต่างฝ่ายต่างพบกันหลัง เลิกงาน เหนื่อยล้า เนื้อตัวมอมแมม บิลค่าใช้จ่ายกองเป็นตั้ง ลูกร้องงอแง ฯลฯ

เพื่อให้การแต่งงานประสบความสำเร็จ นอกจากต้องปรับบุคลิกภาพเข้าหากัน ตามข้อ 2 แล้ว เรายังต้องพร้อม “**เผชิญหน้ากับทุกสถานการณ์ในชีวิตร่วมกัน**” อีกด้วย

4. จากที่กล่าวมา 3 ข้อข้างต้น เราอาจสรุปได้ว่าพื้นฐานของการแต่งงานคือ “**การใช้ชีวิตร่วมกัน**” และพื้นฐานของการใช้ชีวิตร่วมกันคือ “**การคิดถึงผู้อื่นก่อนคิดถึงตัวเอง**” และท้ายสุด “**ความรัก**” คือพื้นฐานของทุกสิ่ง

ความรักช่วยให้เราคิดถึงความสุขของผู้อื่นก่อนคิดถึงตัวเอง ความรักช่วยให้ เรากุมใจที่ได้รับใช้ผู้อื่น ความรักช่วยให้เราเข้าใจและพร้อมจะให้อภัยซึ่งกันและกัน

ความเห็นแก่ตัวคือเพชรฆาตความสัมพันธ์ที่ร้ายกาจที่สุด

แนวปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหา

เนื่องจากพระคัมภีร์เป็นหนังสือแห่งชีวิต ไม่ใช่หนังสือกฎหมาย ทุกคำสอนในพระ คัมภีร์จึงไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็นเพียง “**หลักการ**” (Principle) ที่เราแต่ละคนต้องตีความและปรับ ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตของเราแต่ละคน ทั้งนี้โดยอาศัยความช่วยเหลือและ คำแนะนำทั้งของพระเยซูเจ้าและพระจิตเจ้า

ตัวอย่างเช่น บัญญัติสิบประการกล่าวไว้ว่า “วันที่เจ็ดเป็นวันพักผ่อนที่ถวายแด่พระยาห์ เวห์พระเจ้าของท่าน ในวันนั้น ท่านต้องไม่ทำงานใด ๆ” (อพย 20:10) แต่ข้อเท็จจริงก็คือเราไม่มีทางหยุดงานวันสัปดาห์โตโดยสิ้นเชิงได้ ไหนบางคนจะต้องเลี้ยงเด็ก ให้อาหารสัตว์ เก็บไข่ไก่ ไรต์นมวัว บางคนต้องคอยควบคุมน้ำ ไฟ การจราจรทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ฯลฯ

เพราะฉะนั้นเราต้องพยายามเข้าใจ “**หลักการ**” ในพระคัมภีร์ และประยุกต์ใช้ให้เข้ากับ ชีวิตของเราแต่ละคน

คำสอนเรื่องการหย่าร้างของพระเยซูเจ้าก็เช่นเดียวกัน พระองค์ไม่ได้ออกเป็นกฎหมาย ตายตัวที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามเหมือนกันทั้งหมด แต่พระองค์ทรงสอนเป็น “**หลักการ**” ที่เรา ต้องนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของเราแต่ละคน

เพราะฉะนั้น แนวทางปฏิบัติในชีวิตจริงจึงควรเป็นดังนี้

1. ก่อนอื่นใดหมด ต้องพยายามรักษาอุดมการณ์อันสูงส่งของการแต่งงานไว้ ให้ได้ กล่าวคือ การแต่งงานต้องผูกพันชายและหญิงให้เป็นหนึ่งเดียวกันชนิดแยกจากกันไม่ได้ การแต่งงานต้องเป็นการรวมสองบุคลิกภาพเข้าด้วยกัน ทำทุกสิ่งร่วมกัน เผชิญกับทุก

สถานการณ์ร่วมกัน จนว่าพวกเขากลายเป็น “เนื้อเดียวกัน” ที่มีความสมบูรณ์มากกว่าและมี
ความยินดีมากกว่าผู้ที่อยู่ตามลำพัง

2. ทั้ง ๆ ที่ได้ดูใจกันมานาน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างดี มีความตั้งใจเต็มเปี่ยม
ที่จะเข้าสู่ชีวิตแต่งงาน แต่ชีวิตแต่งงานก็ไ้ว่าจะราบรื่นไปหมด หลายครั้งสิ่งที่ไม่ได้คาดหวัง
ไม่ได้อยู่ในแผนการชีวิตก็เกิดขึ้น แล้วกลายเป็นปัญหาหรืออุปสรรคของชีวิตแต่งงาน เมื่อเกิด
เหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น เราต้องพยายามเยียวยาอย่างสุด ๆ

- ก) ถ้าเป็นปัญหาด้านร่างกาย ให้ไปพบแพทย์
  - ข) ถ้าเป็นปัญหาด้านจิตใจ ให้ไปพบจิตแพทย์
  - ค) ถ้าเป็นปัญหาด้านวิญญาณ ให้ไปพบพระสงฆ์
- ฯลฯ

3. เมื่อได้พยายามเยียวยาสุด ๆ แล้ว แต่ชีวิตแต่งงานยังไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ใน
กรณีเช่นนี้ เราคิดว่าพระเยซูเจ้าเสด็จมาบังเกิดเป็นมนุษย์เพื่อจะได้ออกกฎหมายมาตีตรวนล่าม
โซ่สามี่และภรรยาให้จมอยู่ในสถานการณ์อันเลวร้ายและน่าสงสารเช่นนี้ตลอดชีวิตกระนั้นหรือ ?
นี่เป็นจิตตารมณ์ของคริสตชนจริง ๆ หรือ ?

แทนที่เราจะตีตราพวกเขาที่น่าสงสารเหล่านี้ว่าเป็นคนบาปที่หมดหวัง เราต้อง
พยายามสุดความสามารถที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อช่วยเหลือพวกเขา ตามจิตตารมณ์
ของพระเยซูเจ้า

น่าเสียดายที่กฎหมายเข้าไม่ถึงสาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้การแต่งงานล้มเหลว
เช่น การมีชู้ การมีสองโลกสองบุคลิกภาพ กล่าวคือสังคมยอมรับคนหนึ่งว่าเป็นคนดีน่านับถือ
แต่คน ๆ เดียวกันนี้เอง เมื่ออยู่บ้านกลับเย็นชา โหดร้าย เห็นแก่ตัว วิพากษ์วิจารณ์หรือเหยียดหยัน
อีกฝ่ายตลอดเวลา ปรากฏการณ์เช่นนี้พบบ่อย ๆ แต่ใช้เป็นข้ออ้างทางกฎหมายไม่ได้เลย

ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องเผชิญหน้ากับการแต่งงานที่ล้มเหลวโดย

- ใช้กฎหมายให้น้อยลง และใช้ความรักให้มากขึ้น
- ประณามให้น้อยลง และเห็นอกเห็นใจให้มากขึ้น

และต้องระลึกอยู่เสมอว่า **สิ่งที่ต้องรักษาไว้ให้ได้ ไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็น
จิตใจและวิญญาณของมนุษย์**

“วันสัปดาห์โตมิไว้เพื่อมนุษย์ มิใช่มนุษย์มีไว้เพื่อวันสัปดาห์โต ดังนั้น บุตรแห่งมนุษย์จึง
เป็นนายเหนือแม้กระทั่งวันสัปดาห์โตด้วย” (มก 2:27-28)